

Ulmus laevis

Vresalm

Klass: Magnoliopsida (tvåhjärtbladiga blomväxter), **Ordning:** Rosales (rosordningen), **Familj:** Ulmaceae (almväxter), **Släkte:** *Ulmus* (almar), **Art:** *Ulmus laevis* - vresalm Pall. **Synonymer:** *Ulmus racemosa* Borkh., *Ulmus effusa* Willd., *Ulmus pedunculata* Foug., *vitalm*

Kännetecken

Vresalmen skiljer sig från skogsalmen och lundalmen genom att blommorna har mycket långa skaft och att fruktvingen är hårig i kanten. Fröt sitter liksom hos lundalmen nära vingspetsen. Bladens översida är kal, undersidan dunhårig. Bladbasen är mycket sned. Arten bildar aldrig bestånd.

Utbredning och status

Vresalmens svenska förekomst är begränsad till ett ca fem mil långt område på mellersta Öland. Här finns den på omkring 120 lokaler med vanligen mycket sparsam förekomst, ofta med endast enstaka individer på varje lokal. Vresalmen odlas flerstädes i Sydsverige och är känd som förvildad på någon enstaka plats. Den nordiska utbredningen i övrigt inskränker sig till södra Finland. Utbredningen omfattar även centrala, östra och sydöstra Europa. Den öländska förekomsten utgör en nordvästlig utpost.

Ekologi

Vresalmen växer här och där på den gamla inägomarken. Den är bunden till fuktig, tidvis våt ängsmark och fuktig skogsmark. Den vill ha närings- och basrik humus på lerigt underlag och är en indikator på gleyjordmån. Arten kräver kontinentalt sommarvarmt klimat.

Hot

Hotas av almsjukan, vilken nyligen nått Öland. I mitten av 1800-talet var den troligtvis vanligare men höggs bort. Idag är artens svenska förekomst så svag, att den hotas av minsta avverkning. Åtgärder inom jordbruket för att förbättra fältarroneringen, liksom utdikning och nyodling utgör ett hot. Även omföring av vresalmbevuxen mark till mera produktiv skogsmark innebär ett hot.

Åtgärder

Arten har varit föremål för särskild uppmärksamhet genom de inventeringar som skett under 1990-talet av Mittlandsskogen på Öland. Skydd av vissa förekomster genom bildande av skogliga naturreservat har också skett. Artens förnygring bör studeras så att denna aktivt kan gynnas.

Övrigt

Utländska namn – NO: Vrangalm, DK: Skaerm-Elm, FI: Kyhjäjalava, GB: European White-elm.

Litteratur

- Kotiranta, H., Uotila, P. Sulkava, S. & Peltonen, S.-L. (eds.) 1998. *Red Data Book of East Fennoscandia*. Ministry of the Environment, Finnish Environment Institute & Botanical Museum, Finnish Museum of Natural History. Helsinki.
- Lundqvist, Å., 1979. Weitere Nachträge zur Flora der Insel Öland. *Svensk Bot. Tidskr.* 73: 281–325.
- Løjtnant, B. & Worsøe, E. 1993. *Status over den danske flora 1993*. G.E.C. Gads Forlag, København.
- Nilsson, Ö., Gustafsson, L.-Å. & Karlsson, T. 1982. Projekt Linné rapporterar 133–143. *Svensk Bot. Tidskr.* 76: 273–284.
- Sjöstrand, M.G. 1863. *Calmar läns och Ölands flora*. Kalmar.
- Sterner, R. 1922. The continental element in the flora of south Sweden. *Geografiska Annaler* 1922: 221–444.
- Sterner, R. 1938. Flora der Insel Öland. *Acta Phytogeogr. Suec.* 9.
- Uotila, P. 1997. Kynäjalava. I. Ryttyäri, T. & Kettunen, T. (red.) *Uhanalaiset Kasvimme*. Helsingfors.
- Ødum, S. 1968. Udbredelsen af træer og buske i Danmark. *Bot. Tidsskr.* 64: 1–118.

Författare

Urban Ekstam & Torleif Ingelög 1984. Rev. Margareta Edqvist 2006. ©ArtDatabanken, SLU 2007.